

POSTANOWIENIE

30 października 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Krzysztof Wesołowski

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 30 października 2025 r. w Warszawie wniosku D. K.

o zbadanie spełnienia przez SSN P. G. wymogów niezawisłości i bezstronności w sprawie III CZ 182/25,

odrzuca wniosek.

UZASADNIENIE

W dniu 30 września 2025 r. wpłynął do Sądu Najwyższego wniosek dłużnika w postępowaniu sanacyjnym D. K. o zbadanie spełnienia wymogów niezawisłości i bezstronności SSN P. G. na podstawie art. 29 § 5 ustawy o Sądzie Najwyższym (dalej u.SN). Wniosek został podpisany osobiście przez wnioskodawcę.

Wnioskodawca wyjaśnił, że wniosek został złożony w sprawie dotyczącej kontroli odrzucenia jego skargi kasacyjnej przez Sąd Okręgowy w Poznaniu postanowieniem z 25 czerwca 2025 r., X WSC 3/25, na podstawie art. 202 ustawy z dnia 15 maja 2015 r. Prawo restrukturyzacyjne (dalej pr. restr.) w toczącym się od 2018 r. postępowaniu sanacyjnym, w którym wcześniej Sąd Rejonowy umorzył sanację z powodu nieprzyjęcia układu, a Sąd Okręgowy oddalił zażalenie.

W dalszej części wniosku, wnioskodawca wskazał, że wniósł zażalenie do Sądu Najwyższego na postanowienie o odrzuceniu skargi kasacyjnej, wskazując m.in. na konieczność kontroli konstytucyjno-unijnej ograniczeń z art. 202 pr. restr. i proporcjonalności przymusu adwokackiego, które to zażalenie zarejestrowano pod sygn. III CZ 182/25, a którego „rdzeniem” są: nieważność postępowania przed

Sądem drugiej instancji, formalizm przepisów o przymusie adwokacko-radcowskim w dostępie do Sądu Najwyższego w sprawach restrukturyzacyjnych oraz istotne uchybienia w spisie wierzytelności (co wpływało na wynik głosowania nad układem). Sędzią sprawozdawcą w sprawie został SSN P. G.

Zdaniem wnioskodawcy w kontekście treści zażalenia wyznaczenie do rozpoznania sprawy SSN P. G. rodzi - w świetle art. 29 u.SN – „uzasadnione wątpliwości co do pozoru bezstronności (standard „appearance of bias”), z realnym potencjałem wpływu na wynik sprawy”. Uzasadniając to stanowisko wnioskodawca podał, że wniosek nie kwestionuje statusu powołania sędziego, opiera się natomiast na trzech konkretnych, obiektywnych przesłankach po powołaniu i związanych ze sprawą: publiczne, świeże stanowisko SSN P. G. o zastrzeniu przymusu adwokacko-radcowskiego, silne związki tego sędziego z P., (C) programowa rola w polityce procesowej. Kumulacja tych okoliczności tworzy, zdaniem wnioskodawcy, „uzasadniony pozór braku bezstronności z realnym wpływem na wynik (dostęp do SN vs formalizm)”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W świetle art. 87¹ § 1 k.p.c. w postępowaniu przed Sądem Najwyższym obowiązuje zastępstwo stron przez adwokatów lub radców prawnych, a w sprawach własności intelektualnej także przez rzeczników patentowych; obejmuje ono również czynności procesowe związane z postępowaniem przed Sądem Najwyższym, podejmowane przed sądem niższej instancji. Przymus adwokacko – radcowski w postępowaniu przed Sądem Najwyższym ma na celu dochowanie w tym postępowaniu staranności, jakiej można wymagać od profesjonalisty (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 17 kwietnia 2019 r., V CZ 15/19, z 11 września 2025 r., III CZ 113/25). Przymus o którym mowa odnosi się do każdego postępowania przed Sądem Najwyższym, w tym także postępowania wszczętego wnioskiem z art. 29 § 5 i n. u.SN. Wyłącza on zdolność strony do podejmowania czynności procesowych osobiście. Oznacza to, że czynności samej strony lub pełnomocnika niebędącego adwokatem lub radcą prawnym albo rzecznikiem patentowym są bezskuteczne.

Wniosek o zbadanie spełnienia wymogów niezawisłości i bezstronności podpisany przez stronę niemającą zdolności postulacyjnej przed Sądem Najwyższym jest dotknięty brakiem formalnym nieusuwalnym, skutkującym odrzuceniem środka odwoławczego jako niedopuszczalnego, bez wzywania do uzupełniania tego braku i bez możliwości jego usunięcia przez pełnomocnika (art. 29 § 10 u.SN).

Na marginesie zauważyć też należy, że wniosek D. K. o zbadanie spełnienia wymogów niezawisłości i bezstronności SSN P. G. nie spełnia też wymogów formalnych dotyczących jego podstaw. Jak wynika z art. 29 § 5 u.SN dopuszczalne jest badanie spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego lub sędziego delegowanego do pełnienia czynności sędziowskich w Sądzie Najwyższym wymogów niezawisłości i bezstronności z uwzględnieniem okoliczności towarzyszących jego powołaniu i jego postępowania po powołaniu, na wniosek uprawnionego, o którym mowa w § 7, jeżeli w okolicznościach danej sprawy może to doprowadzić do naruszenia standardu niezawisłości lub bezstronności, mającego wpływ na wynik sprawy z uwzględnieniem okoliczności dotyczących uprawnionego oraz charakteru sprawy. Użycie spójnika „i” w treści przepisu jednoznacznie wskazuje, że wniosek musi wskazywać zarówno na okoliczności towarzyszące powołaniu danego sędziego, jak i na okoliczności dotyczące jego postępowania po powołaniu. Tymczasem wnioskodawca jednoznacznie stwierdził, że okoliczności powołania SSN P. G. nie stanowią „osi” wniosku.

Biorąc pod uwagę powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie art. 87¹ § 1 k.p.c., orzekł jak w sentencji postanowienia.

M.L.

[r.g.]